

Црна Гора

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ

Број 00-03-6/13-24/2

Подгорица, 17. 07. 2014.

ZAPISNIK

sa dvanaeste sjednice Odbora za evropske integracije
Skupštine Crne Gore, održane 17. oktobra 2013. godine

Sjednica je počela u 12.10 časova.

Sjednicom je predsjedavao Slaven Radunović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi Odbora: Predrag Bulatović, doc. dr Srđa Popović, Genci Nimanbegu, mr Dritan Abazović, dr Zoran Srzentić, Nada Drobniak, dr Predrag Sekulić, mr Damir Šehović i Veljko Vasiljević.

Sjednici nisu prisustvovali sljedeći članovi Odbora: Srđan Milić, Jovan Martinović i Šefkija Murić.

Sjednici su prisustvovali i poslanici: Branka Tanasijević, Emilo Labudović, Zoran Jelić, Halil Duković, Milutin Simović i Rifat Rastoder.

Ispred Delegacije EU u Crnoj Gori, sjednici su prisustvovali Nj.E. Mitja Drobnič, šef Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, Alberto Kamarata, šef Sektora za politiku, evropske integracije i privredu i Dragan Mugoša, potparol u Delegaciji. Ispred Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, sjednici su prisustvovali ambasador Aleksandar Andrija Pejović, državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU i Milivoje Jurišić, sekretar Pregovaračke grupe.

Sjednici su prisustvovali i službenici Skupštine Crne Gore, raspoređeni za rad u Odboru za evropske integracije: Andrej Orlandić, Marija Milošević, Rozalina Tuna i Sanja Bulatović.

Sjednica je bila otvorena za javnost i ispraćena od strane predstavnika medija.

Nakon što je predsjednik Odbora za evropske integracije pozdravio prisutne članove, državnog sekretara za evropske integracije i glavnog pregovarača za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU, ambasadora Aleksandra Andriju

Pejovića, kao i predstavnike medija, pristupilo se razmatranju predloženog dnevnog reda.

Pošto je konstatovano da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje, polazeći od predloga dnevnog reda i datog obavještenja, za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED

1. PREDSTAVLJANJE IZVJEŠTAJA EVROPSKE KOMISIJE O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2013. GODINU, OD STRANE Nj.E. MITJE DROBNIČA, ŠEFA DELEGACIJE EVROPSKE UNIJE U CRNOJ GORI.

Tačka 1

PREDSTAVLJANJE IZVJEŠTAJA EVROPSKE KOMISIJE O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2013. GODINU, OD STRANE Nj.E. MITJE DROBNIČA, ŠEFA DELEGACIJE EVROPSKE UNIJE U CRNOJ GORI

Svoje izlaganje, Nj.E. ambasador Drobnič počeo je konstatacijom da su u Izvještaju predstavljeni najvažniji događaji koji su se desili u Crnoj Gori u proteklih godinu dana.

Međutim, ambasador se najprije usredsredio na Strateški dokument, koji prati Izvještaj o napretku Crne Gore za 2013. godinu. Evropska komisija stavlja akcenat na pitanje ekonomskog upravljanja, budući da nijedna zemlja Zapadnog Balkana nema funkcionalnu tržišnu ekonomiju, ali je fokus i na unapređenju vladavine prava, fiskalnoj politici i makroekonomskom fiskalnom programu. Ambasador je dodao da se sva ova pitanja mogu unaprijediti preko IPA sredstava. U oblasti vladavine prava, a u skladu sa novim pristupom Evropske komisije, potrebno je osigurati temelje pravde, komunikaciju i saradnju sa institucijama EUROPOL i EUROJUST, a u okviru funkcionisanja institucija obezbjediti reformu javne uprave, s ciljem ukazivanja na prioritete koji su dati javnoj upravi. Evropska komisija nastoji, zajedno sa organizacijama poput OSCE-a i ODIHR-a istaći transparentnost odgovorajućeg okruženja za razvoj i investicije. Što se tiče promocije slobode medija, u 2014. godini se očekuje dodjela nagrada u istraživačkom novinarstvu, kazao je Drobnič.

Kada je riječ o Izvještaju, generalno je zabilježen napredak, konstatovao je Drobnič. Od samog otvaranja pregovora, predstavnici Komisije pomno prate sva zbivanja na političkoj sceni Crne Gore. U proteklom periodu, država je bila fokusirana na izradu akcionih planova koji su pozitivno ocjenjeni od strane briselskih zvaničnika. S tim u vezi, naredni korak je implementacija, koju mora pratiti jaka politička volja i unapređenje administrativnih kapaciteta. U okviru bilateralne saradnje, Drobnič je pohvalio Inicijativu G6, zemalja Zapadnog Balkana, koja ima za cilj demarkaciju granica. Takođe, pozitivno je ocjenio i rezultate Radne grupe za izgrađivanje povjerenja u izborni proces i kazao da će pažljivo pratiti aktivnosti na polju unapređenja prava žena, Roma i LGBT populacije. S druge strane, šef Delegacije kazao je da je promjena pravca u poslovanju KAP-a uslov za Evropsku komisiju, te da se rješavanjem ovog pitanja ne rješavaju samo ekonomski problemi, već i socijalni i finansijski. Novi pristup proširenja podrazumjeva duboke i sveobuhvatne reforme, koje zahtjevaju postojanje političkog konsenzusa, zaključio je Drobnič.

Poslanik Abazović istakao je da generalne ocjene u Izvještaju nijesu loše, ali da treba objasniti javnosti da pojam "napredak" Evropska komisija koristi s ciljem ohrabrenja države. Po njemu su 2013. godinu obilježila dva događaja: afera „Snimak“ i pitanje KAP-a. Naziv skupštinske radne grupe za izgradnju povjerenja u izborni proces sam po sebi pokazuje da povjerenja nije ni bilo, te da se Crna Gora ponovo vraća na Kopenhaške kriterijume, kazao je Abazović. Imajući to u vidu, potrebno je raditi na povjerenju građana, koji će, po njegovom mišljenju, prestati da vjeruju u ideju o evropskim integracijama.

U svojstvu kopredsjednika Radne grupe za izgradnju povjerenja sjednici je prisustvovao i poslanik Milutin Simović koji je Izvještaj o napretku ocijenio kao svojevrsni podsjetnik u kome se nalaze znakovi upozorenja i smjernice za čitanje tih znakova. S tim u vezi, potrebno je, kazao je Simović, pažljivo pročitati sve preporuke, sabrati utiske i preuzeti aktivnosti koji vode sprovođenju i realizaciji daljih reformi. Uvažavajući sve što je rečeno, poslanik Simović je akcenat stavio na pet preporuka koje je u svom autorskom tekstu iznio Štefan File, komesar za proširenje. Pomenute preporuke tiču se novog zamaha reformi koji slijedi nakon otvaranja pregovora, činjenice da Crna Gora aktivno učestvuje u komunikaciji sa EU i da jeste partner u tom smislu. Dalje, pozdravljeno je usvajanje ustavnih promjena u dijelu koji se odnosi na nezavisno sudstvo, te konstatovani dobri rezultati Radne grupe za izgradnju povjerenja u izborni proces.

Poslanik Nimanbegu pohvalio je Izvještaj i posebno istakao konstatacije u oblasti zaštite manjinskih naroda. Nimanbegu je ocjenio da se Crna Gora nalazi u momentu izgradnje kvalitetnijeg društva, te da pomenute afere neće ugroziti povjerenje građana koji oni imaju u EU. Ono na čemu Crna Gora svakako treba da radi ukoliko nastoji odgovoriti na sve izazove koje su pred njom jeste izgradnja kapaciteta, zaključio je Nimanbegu.

Poslanik Šehović istakao je da je u Izvještaju ključna riječ "implementacija", te da ista predstavlja jednaku poruku i za opoziciju i za vladajući strukturu, oko koje svi treba da postignu konsenzus. On je izrazio zadovoljstvo u pogledu odgovorne realizacije zadataka, i ako se mora biti svjestan postojanja devijacija i raditi na njihovom ispravljanju, smatra Šehović. Kada je riječ o KAP-u, Šehović je mišljenja da nove strateške mjere guraju državu u problem. On smatra da je potrebno objasniti javnosti zašto ovo pitanje uzrokuje zabrinutost zvaničnika EU, zašto se njime bave, te da li to znači da nova subвенicija neće naići na zeleno svjetlo EU, odnosno na koji način je KAP povezan sa Poglavljem 8, koje je posvećeno konkurenciji. U tom smislu, Crnu Goru očekuju strateške odluke, zaključio je poslanik.

Šef Delegacije EU u Crnoj Gori je u svom odgovoru ukazao na to da EU i Crna Gora treba da budu partneri. Nije cilj Uniji da Crna Gora uđe nespremna u zajednicu, a Izvještaj o napretku predstavlja važan dokument koji sadrži preporuke za dalje djelovanje Crne Gore na njenom putu ka članstvu. Pitanje KAP-a istaknuto je kao bitno jer u velikoj mjeri utiče na državne finansije i ekonomiju. Ali KAP je važan, smatra Drobnič, ne samo sa ekonomskog aspekta, već i sa socijalnog, pravnog i političkog. Dalje, važan je i za dalji tok pregovora, jer upravo Poglavlje 8 iziskuje rješavanje tog pitanja. S tim u vezi, EK traži da Crna Gora napravi ozbiljan finansijski plan, jer u suprotnom se krši Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i remeti otvaranje Poglavlja 8.

Predsjednik Odbora za zdravstvo i socijalno staranje Zoran Jelić, pozdravivši prisutne, istakao je konstatacije iz Izvještaja kojima se potvrđuje najviši nivo koji može imati država koja nije članica EU, čime se, kako je kazao, potvrđuje leaderska pozicija države u regionu. Zadržavajući se na ekonomskoj oblasti, Jelić je naglasio konstataciju da je Crna Gora izašla iz recesije, da je obezbjeđena ekonomska održivost, smanjeni javni dugovi, te da je Crna Gora napredovala u okviru tržišne ekonomije. To su elementi koji ohrabruju direktne strane investicije, i ako ostaje

kao zabrinjavajući visok stepen nezaposlenosti. Što se KAP-a tiče, veoma važno za građane je da li će novi kupac morati da ima saglasnot EU prilikom kupovine tog preduzeća.

Predsjednik Odbora za antikorupciju i član Odbora za evropske integracije Predrag Bulatović kazao je da su od potpisivanja SSP-a 2007. godine, iz Brisela kontinuirano stizali slični izvještaji. Pozdravivši konstataciju da su KAP i „Snimak“ prepoznati kao problem, Bulatović se nadovezao i na kršenje člana 2 Ustava Crne Gore prilikom predsjedničkih izbora, te kazao da su se članovi Demokratskog fronta u Skupštinu vratili privremeno, a da će njihovo dalje djelovanje zavisi od toga kakvi će biti pravni efekti pomenutih afera, koje se moraju pravno procesuirati, a sve zarad vraćanja povjerenja građana u sudstvo i pravosuđe.

Predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu Rifat Rastoder, Izvještaj smatra dobrim smjernicama koje pojednostavljaju traženje rješenja i davanje odgovora na izazove. Crna Gora je pokazala da može sprovoditi reforme, ali nedostaje bolja organizacija i adekvatne forme rada, kao i kapaciteti koji će sve to opslužiti i čime bi se osigurala stručna pomoć. U okviru Radne grupe za izgradnju povjerenja u izborni proces vlada konstruktivna atmosfera, istakao je Rastoder i izrazio očekivanje da će u određenom momentu biti potrebna ekspertska podrška.

Predsjednik Odbora za turizam i zaštitu životne sredine i član Odbora za evropske integracije Predrag Sekulić, istakao je da vlast i opozicija treba da budu zadovoljne Izvještajem. Ukazao je na to da je za crnogorske građane bitno polje direktnih investicija i zaštite živote sredine. S tim u vezi, ekonomiju je potrebno razvijati, kazao je Sekulić i zaključio da izvještaj osigurava put kojim Crna Gora treba krenuti u narednom periodu.

Prisutnima se obratio i poslanik Emilo Labudović koji je, govoreći o putu Crne Gore ka EU, metaforički kazao da nijesu bitni prvih 100 metara trke, već se računa ko je najbolji u poslednjoj fazi takmičenja. Pozivajući se na izjavu EU zvaničnika Kukana, da Crna Gora neće postati članica još za 10 do 12 godina, on je kritikovao Izvještaj u tom smislu da bi za Crnu Goru bilo bolje da se da objektivna slika stanja u zemlji, nego da se konstatuje da je lider u regionu, gdje lidrska pozicija znači da zemlja dijeli izvjesne probleme sa susjednim zemljama.

U svojstvu predsjednika Odbora za ljudska prava Halil Duković nadovezao se na izlaganje Drobniča koji je pomenuo probleme RAE populacije, te kazao da njihov položaj nije dobar, kako u Crnoj Gori, tako i u zemljama EU. Za takav status sa jedne strane odgovorna je država, zbog svoje ekonomske situacije, ali i sama populacija sa svojim tradicionalnim shvatanjima. Međutim, Duković je mišljenja da Crna Gora dosta čini za unapređenje njihovog položaja. S tim u vezi, kazao je da je Skupština dva puta mijenjala zakone kako bi privoljeli romsku populaciju da se registruju, i ako među njima nije postojala volja za takvu aktivnost. Takođe, dodao je da se obezbjeđuju knjige, školski pribor, i u tom smislu zahvalio za pomoć EU. Uzimajući u obzir sve navedeno, poslanik Duković je pitao ambasadora Drobniča da li smatra da je Crna Gora dovoljno učinila i čini, shodno svojoj ekonomskoj situaciji, da unaprijedi položaj Roma?

Predsjedavajući sjednicom, izrazio je zadovoljstvo zbog konstatacije da je Skupština postigla napredak, i ako postoji manjak administrativnih i tehničkih kapaciteta. On je dodao da se pisanje Rezolucije o načinu, kvalitetu i dinamici evropskih integracije Crne Gore privodi kraju. Međutim, Radunović je kazao da se već u nekoliko izvještaja konstatuje da je Crna Gora jedna od zemalja koja je ugrozila svoj suverenitet zbog sporazuma sa SAD-om, što je u direktnoj suprotnosti sa pravilima EU.

Drobnič je prisutnima kazao da su politički život Crne Gore obilježila dva događaja: afera „Snimak“ i predsjednički izbori. Pozitivne promjene nastale kao posljedica ovih događaja su ustavne promjene, kao i formiranje Radne grupe za izgrađivanje povjerenja u izborni proces. Cilj ustavnih promjena je obezbjeđiti uslove za povećanu nezavisnost sudstva i u tom smislu, i ako proces nije savršen, napravljen je pomak, za koji su zaslužne sve političke partije. Identitetska pitanja više nisu na dnevnom redu, što je konstatovano kao napredak. Što se Rimskog ugovora tiče, u svom odgovoru Drobnič je kazao da on nije ocjenjen kao upozorenje. On je istakao da je u prošlosti bilo konkretnih sugestija, što ovog puta nije bio slučaj. Kada je riječ o RAE populaciji, Drobnič smatra da Crna Gora nije učinila sve, te da je potrebno i dalje da se traga za rješenjima. Izrazio je saglasnost sa poslanikom Sekulićem, koji je kazao da treba obratiti pažnju i na druga poglavlja, ne samo na poglavlja 23 i 24. S tim u vezi, Drobnič je dodao da će posebno zahtjevana biti finansijska poglavlja čije otvaranje zahtjeva novac. U svom odgovoru poslaniku Jeliću, Drobnič je kazao da ne zna stav EK o tome da li će novi kupac morati imati njenu saglasnost, te da će Crna Gora svakako morati da

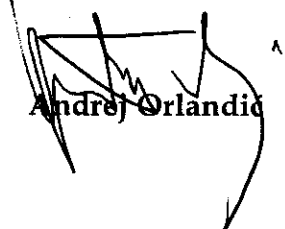
se pridržava pravila ekonomskog upravljanja unutar Unije. Što se KAP-a tiče, on je dodao da postoje dva rješenja, da se podijeli na dijelove i proda, ili da se odredi jedan kupac, ali ostaje pitanje da li će Vlada i dalje davati subvencije. Vlada svakako treba da predstavi koncept i da odgovor na to da li se proces odvija u skladu sa pravilima konkurencije.

Svoje završno izlaganje, Drobnič je iskoristio da istakne da predstavljanje izvještaja ukazuje na novi način rada Odbora, čiji je važan zadatak da prati Vladu tokom pregovora, te izrazio očekivanje za kontinuiranom saradnjom Odbora i Delegacije u okviru koje bi raspravljali ne samo o političkim temama, već i o pojedinim poglavljima koji iziskuju dobru pripremu, koja će zavisti od ekspertize kako službe, tako i cijelog pregovaračkog tima. Takve aktivnosti doprinijeće većoj informisanosti javnosti o samom procesu pregovora.

Predsjednik Odbora, uvažavajući sugestiju šefa Delegacije, istakao je da će Odbor za evropske integracije uložiti potrebne napore i odgovornost, kako bi adekvatno odgovorio na izazovne zadatke, te time zaključio sjednicu.

Sjednica je zaključena u 14.20 časova.

Savjetnik u Odboru

Andrej Orlandić

Predsjednik Odbora

Slaven Radunović